

ἄπιστήμη, καὶ νόσῳ τῆς πτωχότητος τῆ φύσεως
 διὸ καὶ Ἀναξαγόραν, καὶ Θαλήτην, καὶ τοὺς ποι-
 ούτας, σοφοὺς μὲν, φρονίμους δέ, οὐ φασιν
 εἶναι ἰδόντων ἀνομιὰς τὰς τὰ συμφύσει
 αὐτοῖς καὶ ἀεὶ πᾶσι μὲν, καὶ θυμωσῶσι, καὶ
 χαλεπῶ, καὶ θαμίονα, εἰδέναι αὐτοῖς φα-
 σιν ἀρεστὰ δέ, ὅτι οὐ τὰ ἀνθρώπινα ἀγα-
 θὰ ζητοῦσιν. ἢ δὲ φρόνησις ἀεὶ τὰ ἀνθρώ-
 πινα, καὶ ἀεὶ ἂν ὅτι βουλοῦσάδει· τῷ
 γὰρ φρονίμου μέγιστε πᾶσι ἄρρη ἐνάμ φα-
 μῆρ, τὸ δὲ βουλοῦσάδει, βουλοῦσάει δέ, οὐδεὶς
 ἀεὶ τῆ ἀδυνατίαν ἄλλως ἔχειν, οὐδὲ ὅσων
 μὴ τέλος τὶ ὅτι, καὶ πᾶσι πεπρακτοῦ ἀγαθόν.
 ἢ δὲ ἀπλῶς βουλοῦλος, ὅτι ἀρίστου ἀνδραπῶ
 τῆς πεπρακτοῦ σοφιστικῆς καὶ λογισμῶν· οὐδὲ
 ὅσων ἢ φρόνησις τῆ κατὰ φύσιν μόνον, ἀλλὰ δεῖ
 καὶ τὰ κατὰ ἔκαστα γνωρίζειν· πεπρακτικῆ
 γὰρ ἢ δὲ κατὰ ἔκαστα ἀεὶ τὰ κατὰ ἔκαστα. διὸ
 καὶ ἐννοιοῦσι εἰδότες, ἐπίων εἰδόντων πεπρακτικῶ-
 τερος, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις οἱ ἔμπειροι· εἰ γὰρ εἰ-
 δέναι, ὅτι τὰ κοῦφα ὀδύππια κρέα καὶ ὑμείνα,
 πῶτα δὲ κοῦφα ἀγνοεῖ, ἢ ποιήσῃ ὑγείαν, ἀλλ'
 ἢ εἰδὼς, ὅτι τὰ ὀρίθια κοῦφα καὶ ὑμείνα,
 ποιήσῃ μέλλον· ἢ δὲ φρόνησις, πεπρακτικῶς ὅστε
 δεῖ ἀμφοῖν ἔχειν, ἢ ταύτῳ μέλλον· εἴη δὲ αὐ-
 τὸς καὶ ἐν ταῦτα ἀρχητικονικῆ.

Κεφάλαιον η.

Ἐστὶ δὲ καὶ ἡ πολιτικὴ, καὶ ἡ φρόνησις, ἢ
 αὐτὴ μὲν ἔξῃ· τὸ μῦθος εἶναι, οὐ τὸ ἴσως
 αὐτῶς. τῆς δὲ ἀεὶ πόλιν, ἢ μὲν ὡς ἀρχη-
 τικονικῆ φρόνησις, νομοθετικῆ· ἢ δὲ, ὡς τὰ
 κατὰ ἔκαστα, τὸ κοινὸν ἔχει ὄνομα, πολιτικῆ
 αὐτὴ δὲ πεπρακτικῆ, καὶ βουλευτικῆ· τὸ γὰρ
 ψήφισμα πεπρακτοῦ, ὡς τὸ ἔχον. διὸ πολι-
 τικῆ τούτοις μόνον λέγουσι· μόνου γὰρ
 κατὰ φύσιν οὗτοι, ὡς περὶ χριστέχων· δε-
 κατὶ δὲ καὶ φρόνησις μέγιστος· εἶναι ἢ ἀεὶ αὐτὸν
 καὶ ἔνα, καὶ ἔχει αὐτὴ τὸ κοινὸν ὄνομα, φρο-
 νησις ἐκείνων δὲ, ἢ μὲν, οἰκονομῆ· ἢ δὲ, νο-
 μοθεσι· ἢ δὲ, πολιτικῆ καὶ ταύτης, ἢ μὲν,
 βουλευτικῆ ἢ δὲ, δικαστικῆ. εἶδος μὲν αὐτῆ
 τι εἶναι γινώσκεις, τὸ αὐτῆ εἰδέναι· ἀλλ'
 ἔχει διαφορὰ πολλῶν καὶ δεκεῖ ὅ τὰ ἀεὶ

scientiam, & mentem, siue intelligentiam.
 Quocirca Anaxagorā, Thaletem, ceteros-
 que tales viros, sapientis quidem esse di-
 cunt, prudentes verò nequaquam, cum
 videant, eos, quæ sibi vtilia sint, ignorare
 atque eos fatentur recondita atque exil-
 mia quædam, & admirabilia, & difficilia,
 & diuina tenere, sed inutilia: quia huma-
 na bona non querunt. Prudentia verò in
 rebus humanis, illique, de quibus consul-
 tari potest, versatur. Prudentis enim hoc
 maximè proprium munus esse dicimus,
 bene consultare. De iis autem consultat
 nemo, quæ aliter sese habere non possunt,
 neque de iis, quorum non est finis aliquis,
 nempe bonum quod in actione veniat,
 bonus autem consultator est absolute, quæ
 id, quod homini est eorum, quæ in actione
 veniunt, optimum, rationem consequi &
 explicare potest. Neque verò rerù vniuer-
 sarum modò prudentia est, sed debent et-
 iam ei esse notæ res singulares. Ad agen-
 dum enim idonea est. In rebus singulari-
 bus autè omnis actio versatur. Itaque cum
 hic nonnulli in seipso sunt ad agendù scienti-
 bus aptiores & compositiores, tum in aliis
 rebus iis, qui sunt vsu periti. Nam si quis
 sciat, carnis leuis esse ad concoquendum
 facileis & salubreis, leuis autem quæ sint,
 ignoret, bonâ valetudinem non efficiet:
 sed is potius efficiet, qui auiû carnis scit
 esse leuis & salubreis. Prudentia autem
 in agendo posita est. Danda igitur opera
 est, vt vel vtramque cognitionem habeamus,
 vel hæc potius, quàm illam. Erit autè
 hæc quoque princeps quædam, & quasi fa-
 miliam ducens cognitio.

CAPVT VIII.

Ciuiilis scientia autem & prudentia sunt
 sunt, tamen & essentia, non est eis eadem.
 Atque eius scientiæ, quæ ad ciuitatè perti-
 net, altera pars est tãquam princeps & do-
 mina prudentia, quæ est legum scribenda-
 rum ratio & facultas: altera quemadmodù
 singularia, communi nomine Ciuiilis ap-
 pellatur: cuius omnis opera in agendo &
 consultado cõsumitur. Populi scitû enim
 sub actionem venit, tanquã extremû. Ita-
 hos solos rempub. administrare dicunt. Hi
 enim soli, vt operari quidam, in rebus ge-
 rendis versantur. Ea autem etiam videtur
 esse prudentia maximè, qua sibi quisque

& vni prospicit: & hæc communi nomine appellatur prudentia. Illarum autem alia
 rei familiaris tuendæ & procurandæ ratio, alia scientia legum ferendarum, alia
 ciuiilis. Atque huius pars altera ad consultandum pertinet, ad iudicandum altera.
 Genus igitur quoddam cognitionis esse videatur, sua seire, sibi que vtilia. Verùm de
 hoc ipso magna est controuersia. Ac videtur sanè is, qui sua, quæque ad se pertinent.